

¹ *Folk. Men.* I, 130. No sé si també en alguns punts de Mallorca, car el mapa Mascaró posa *Racó des Còssil* a la costa de Valldemossa (8WE3), però temo que no sigui més que una reminiscència inoportuna del parlar matern menorquí del cartògraf, car jo vaig sentir *Racó des kósi*, en aquest lloc (1964). — ² Mall. *cossiol* 'bujol' per al bestiar de llana de Manacor (BDLC VII, 179); també per a un 'test', 'cast. *maceta*': «jo hi anava per un brot / i la vaig coir sencera, / i s'estimada que em deia: / —Dus-te'n *cossiol* i tot», Moll (*Amoroses*, 23); BFerrà, *Comèdies, IdOr* I, 169; «les donades les planten en un *cossiol*» em deien a Estellencs (1964). També 'bujola' a les terres de l'Ebre: JBru, Priorat (*Misc. Folk. Arabia*, p. 155); «el suc —el vi— que raja per una canaleta, fa cap a un *cossiol*, d'on és tret a poalades», Bladé, *Benissanet*, p. 162. I valencià: *cociol* dim. de *coci* a Manises (Almela, *Voc. Ceràmica*, p. 382); 'test per a criar plantes' a Alcoi, J. G. M., 1936, i a Castalla (EValor, c. 1950); «els Arroppers de Benigani --- ja no visten jaqueta negra de drap y calçó estret de mahonet o panna, ni porten sombrero d'estaquen o *cociol* al cap», «és negra com un còrp o té unes celles com a màrgens, uns morris com a *cociòls* y unes galtes com a bolls», MGadea, *T. del Xè* I, 15; II, 42. — ³ Cozo en alguns llocs, acostant-nos al domini basc i a les seves formes (Baráibar); d'ací el derivat *cocino* que ja apareix el 1490 en *APal.* (401b): «*qualus* --- es vasija con que traen la uva, o coladero, que es el *cocino* junto a la viga lagar, por do corre el mosto», a Àlaba «pesebre para los cerdos», a Santander és un obi de tronc d'arbre amb aquest ús (*cocinu*, Ga. Lomas), ast. or. *cocin* «pilón de piedra con agua que hay en las fraguas, para templar las herramientas» (Vigón, *Supl.*). — ⁴ *Vox Romanica* VIII, 66-67. ⁵ Sembla que fins i tot més al Sud, car Almela ens certifica que era «uno de los objetos en que se exportaba la cerámica ---» de Manises (*Vocab.*, p. 383). I Bast.-Bass., 526 donen cita de un *coca* en un doc. b. llatí de Cat., de 1035 i «una *cocca* et un orcol» en l'any 1101; ells suposen que sigui mala lectura per *cōca*=*conca*, però no crec que amb això sigui compatible aqueixa grafia amb *cc* doble; en canvi el contigu *orcol*=*orçol* prova que ha pogut haver-hi grafia per *ç* sense la cedilla, car de vegades adopten la forma *cc* amb aquest valor, i d'altres vegades *cz* (cf. els testimonis de tots dos procediments en espanyol arcaic, en MzPi., *Orig.*). — ⁶ REW, 2011; FEW II, 826-7; Rohlf, Krüger, Aprati, etc. — ⁷ L'estrofa sencera d'aquest himne (*Rig Veda* V, 83.8) la tradueixen «draw up the great bucket, pour it down; let the streams released flow forward; drench and earth with ghee; let there be a good drinking place for cows» (Whitney, Macdonell). — ⁸ També és veritat que *kuçayâh* correspon a KUKĒ-ĪO- no a KOUĒ-ĪO-, i no és estrany sinó bastant d'esperar que davant els elements suffixals l'arrel es redueís al grau zero. Però és ben natural també que el molt més usat *kôçab* < KOU-ĪO-

fes que s'estengués el grau ou a derivats formats com el nostre en -ĪO-. Per exemple *koçakah* 'ou', 'testicle', 'estoig' té o < ou tot i que l'element suffixal -KO- és ben paral·lel a -ĪO-.

Cossia, V. *cós* (CÓRRER) *Cossiada*, etc., V. *cossi*

COSSIER, mall. 'l'home que dansa en els balls de *cossiers*, típics de la vella Mallorca', segurament mossàrab, i adaptació catalana d'un mossàr. *kosâp* 'corredor, que corre cerimonialment', derivat del ll. CŪRSUS 'cós', 'correguda', amb sufix -ARIUS (mossàr. -air). □ 1.ª doc.: doc. de Sòller de 1544.

En tracta extensament el notable musicòleg mallorquí Antoni Noguera (*BSAL* V, 1889, 252-3) localitzant-ne varietats a la part més conservadora de l'illa: Alaró, Inca, Montuiri, Manacor i Algaida. I en va plena la literatura mallorquina: «Joves pagesos amb llargues vestes, duïen el vas amb la policromada y rígida figura de la Mare de Déu, a la que voltaven ballant els *cossiers* sense parar may», Joan Roselló de Son Fortesa (*Manyoc de Fruïta Mallorquina*, 1903, p. 157); «finestres endomassades, / que ja surt la processó; / bell florir de poesia: / el Sant recorre els carrers / circuint-lo amb galania / la dansa dels *cossiers*», B. Guasp (1919), *IdOr* IX, 131, parlant de Sant Roc d'Alaró. L'estudi millor i més detingut el dóna *AlcM*, s. v.

Comença el gran recull per adduir-ne documentació antiga, en docs. sollerics de 1544 i 1596; el *Dag.* en dóna d'altres, un del S. XVII on es tracta també de «*cossiers* ballant per tota la processó», i alguns més. Això és ja anterior en data a les notícies del S. XVII, citades pel *Dag.*, on es parla de *ball de cossis*, i per tant fóra raó per suposar que *cossis* s'extragué de *cossiers* i no pas a la inversa; altrament també fóra possible que aquesta forma *cossis* i la de Menorca *ball de còssils* resultin de l'antic plural *còsses*, del català antic *cursius*, per adaptació al més estès *cossiers* i amb influència de *cossi* 'cubell': salta a la vista, però, que el nom d'aquest ball ni el dels seus balladors no poden tenir res a veure etimològicament amb el de l'atuell de rentar; i no cal dir que la història que contenen a Menorca d'un *ball d'Escòcia* és un cas típic de «llegenda etimològica» sense cap valor.

Qui vegi la indumentària i actituds que ens mostren el gravat del ball dels *cossiers* d'Alaró en *Die Balearen* de l'Arxiduc, o la fotografia dels *cossiers* de Montuiri a la p. 648 d'*AlcM*, en tindrà prou per sentir aquí una supervivència de la Mallorca anterior a la Conquesta.

Totes les descripcions de l'admirable article d'*AlcM* van plenes dels moviments àgils, veloços, incansants, que executen ritualment els *cossiers*, utra els que ja he posat de relleu, espaiant les lletres, en les cites anteriors; cito per pàgina i ratlla: «la dama ha recorregut el trajecte complet» (*cossiers* de Manacor, 639b19), «la dama passa a la part contrària» (639b34), «els *cossiers* l'envolten i descriuen la figura final anant a llurs llocs de partida» (639b42), «la dama fa un